

Geacht lid van het schoolbestuur,

Wellicht hoorde u van de directeurs van uw scholen over de wijzigingen i.v.m. het mandaat godsdienst en het mandaattraject voor startende leerkrachten.

In deze Nieuwsbrief informeren we u over hoe dit vanaf het schooljaar 2015 – 2016 in het bisdom Antwerpen zal verlopen. We danken meteen al voor uw medewerking.

U leest in deze Nieuwsbrief:

- Van mandaattraject naar trajecten aanvangsbegeleiding godsdienst → [Klik hier](#)
- Begeleiding en inspectie voor alle leerkrachten → [Klik hier](#)

Van mandaattraject naar trajecten aanvangsbegeleiding godsdienst

Het mandaat godsdienst: hoe het was en hoe het is

Leerkrachten die (ook) godsdienst in hun opdracht hebben, moeten daarvoor gemandateerd worden door de bisschop. Startende leerkrachten moeten dus van bij hun eerste opdracht met godsdienst het **mandaat godsdienst** aanvragen.

Gedurende de voorbije vijftien jaar werd het onderscheid gemaakt tussen het 'voorwaardelijk mandaat' aan het begin van de loopbaan en het 'bevestigd mandaat', dat het voorwaardelijk mandaat na twee of drie jaar bevestigde. In ons bisdom werd van de startende leerkrachten kleuter- en lager onderwijs die het voorwaardelijk mandaat hadden gekregen, verwacht dat ze het **mandaattraject** volgden.

Zoals u wellicht al vernam van de directeurs van uw scholen besliste de Erkende Instantie RKG begin dit schooljaar om niet langer het onderscheid te maken tussen het 'voorwaardelijk' en het 'bevestigd' mandaat godsdienst. Wie voortaan het mandaat aanvraagt bij de eerste opdracht mét godsdienst en voldoet aan de voorwaarden (o.a. door het doopsel tot de katholieke Kerk behoren, pedagogische en didactische bekwaamheid bezitten om het vak te geven, de engagementsverklaring ondertekenen, ...) krijgt meteen het mandaat godsdienst.

Startende leerkrachten moeten dus nog steeds het mandaat aanvragen, maar **het mandaattraject is voortaan niet meer aan de orde**.

Dat traject was door ons bedoeld als een vorm van **aanvangsbegeleiding** voor de leerkrachten die de godsdienstige ontwikkeling van de kleuters begeleiden of het vak godsdienst geven in de lagere school.

Nog steeds vinden we de aanvangsbegeleiding een belangrijk aspect van onze opdracht. Daarom **willen we in de toekomst deze begeleiding blijven aanbieden**. Het concept zal

echter grondig veranderen. Meer dan vroeger willen we u als lid van het schoolbestuur daarbij betrekken.

De aanvangsbegeleiding godsdienst: hoe het kan zijn

Bij het nadenken over dat nieuw concept, hielden we ons volgende uitgangspunten voor:

- Het **schoolbestuur** draagt samen met de directeur en het leerkrachtenteam de verantwoordelijkheid voor kwaliteitsvol onderwijs en dus ook voor goed godsdienstonderwijs.
- Uit literatuur en uit ervaringen blijkt dat de **aanvangsbegeleiding** van startende leerkrachten wezenlijk deel uitmaakt van die kwaliteitszorg. Dat geldt ook voor startende leerkrachten met godsdienst in de opdracht.
- Op basis van onze ervaring met het begeleiden van (startende) leerkrachten die de godsdienstige ontwikkeling van de kleuters ondersteunen of het vak godsdienst geven in de lagere school, **stellen we ons ten dienste als ondersteuners van de aanvangsbegeleiding godsdienst.**
- Wij werken zelf enkele **trajecten uit voor 'Aanvangsbegeleiding godsdienst' in kleuter- en lagere school, in het gewoon en in het buitengewoon onderwijs.** Het schoolbestuur **kan beroep doen op ons team** inspecteurs-adviseurs godsdienst door te beslissen dat zijn startende leerkrachten aan een traject zullen deelnemen.
- Om deze trajecten te begeleiden, zijn we maar met vier collega's die dan nog niet allen voltijds kunnen ingezet worden. Het is ook één onderdeel van onze begeleiding en inspectie, naast vele andere. Om het voor ons **haalbaar** te houden, blijven de trajecten die we hebben uitgeschreven steeds onze leidraad en kunnen we dus geen maatwerk per schoolbestuur of scholengemeenschap aanbieden. Minimale wijzigingen kunnen waar nodig natuurlijk wel besproken worden.

Drie vormen van aanvangsbegeleiding

We werkten drie trajecten uit. Startende leerkrachten kunnen één van deze trajecten **in de loop van de eerste vijf schooljaren van hun loopbaan** volgen.

• **Supervisie vanuit eigen zorgvragen i.v.m. godsdienst**

In kleine groepjes bespreken de startende leerkrachten **eigen zorgvragen** i.v.m. godsdienst die ze meebrengen uit hun klaspraktijk.

Elke deelnemer verwoordt gedurende het traject één zorgvraag die met de andere deelnemers en de begeleider in groep wordt besproken. Bedoeling is dat alle deelnemers leren zowel uit de reacties van de anderen op de eigen zorgvraag als uit het actief mee bespreken van de zorgvragen van anderen.

• **Supervisie vanuit inhoudelijke thema's i.v.m. godsdienst**

Tijdens de sessies van dit traject gaan de deelnemers in op een **inhoudelijk thema**.

Er worden volgend schooljaar twee trajecten ingericht:

- een traject over het werkplan godsdienst voor de **kleuterschool**;

- een traject over het raamplan godsdienst voor het **buitengewoon onderwijs**.

In de perioden tussen de sessies gaan de deelnemers aan de slag met wat werd aangebracht.

Voor de leerkrachten van de lagere school voorzien we geen inhoudelijk traject. Zij nemen immers in de loop van de volgende vier schooljaren deel aan een studiedag over de interlevensbeschouwelijke competenties (zie verder in deze Nieuwsbrief).

• **Supervisie mentoren**

Mentoren die startende leerkrachten in hun school of scholengemeenschap begeleiden, geven wel eens aan dat dit voor godsdienst toch niet zo eenvoudig is.

Daarom richten we een derde traject in voor mentoren.

In het overzichtsschema achteraan deze Nieuwsbrief vindt u bij elk traject een aantal praktische gegevens: aantal bijeenkomsten per traject, datums en locaties, aantal keren dat het traject volgend jaar wordt ingericht en het maximum aantal deelnemers.

Bewust planden we een aantal sessies **tijdens de uren en een aantal op woensdagnamiddag**. Een startende leerkracht die goed begeleid wordt, is ook een aanwinst voor het team. We denken daarom dat de tijd die professionaliseren vraagt, mag verdeeld worden over beide.

Leerkrachten die inschrijven, volgen **alle sessies** van het traject.

Met **schoolbesturen die zelf een aanbod hebben** i.v.m. aanvangsbegeleiding godsdienst en die wensen met ons samen te werken, kunnen we in overleg gaan over welke taakverdeling haalbaar is. Ook hier hopen we op uw begrip te kunnen rekenen: ons team is te beperkt om voor alle schoolbesturen een eigen traject te begeleiden.

Hoe 'anders' is deze aanvangsbegeleiding nu?

- De inspecteurs-adviseurs stellen deze aanvangsbegeleiding niet voor als 'verplicht te volgen aanbod', wat het mandaattraject wel was. Het schoolbestuur beslist of de startende leerkrachten van zijn scholen al dan niet aan een traject deelneemt.
- Het mandaattraject was voor alle startende leerkrachten hetzelfde: het liep over twee of meer schooljaren, de leerkrachten werden op vier bijeenkomsten verwacht en ze maakten een groeiwijzer gedurende het hele traject. Het concept van de nieuwe aanvangsbegeleiding voorziet meer gedifferentieerde trajecten én kan worden opgenomen gedurende de eerste vijf schooljaren van de loopbaan.
- Het aanbod voor volgend schooljaar bestaat uit trajecten met kleinere groepen. Op die manier kunnen we de deelnemers persoonlijker begeleiden. Omdat onze mankracht zeer beperkt is, kunnen we ook maar een beperkt aanbod aan en zullen we dus minder leerkrachten begeleiden.

- Voordien leidde het mandaattraject tot het bevestigd mandaat na twee of meer schooljaren. In de nieuwe procedure krijgt een leerkracht die het mandaat aanvraagt en aan de voorwaarden voldoet, meteen het mandaat godsdienst van bij het begin van zijn of haar loopbaan. Als een gemandateerde niet aan de aanvangsbegeleiding deelneemt, heeft dat geen gevolgen voor het mandaat.

Wat wordt van u als lid van het schoolbestuur verwacht?

- We hopen dat u de inhoud van deze Nieuwsbrief met de andere leden van het schoolbestuur zal bespreken. U kan dan tot een beslissing komen of u de startende leerkrachten van uw school zal vragen in te schrijven voor dit traject.
- Later deze maand krijgen ook de directeurs een Nieuwsbrief over deze aanvangsbegeleiding. Zij hebben tot nu toe geen informatie gekregen. U kan dan de beslissing van het schoolbestuur meedelen en bespreken.
- We vragen u eind mei, begin juni **contact met ons op te nemen** als u **zelf een vorm van aanvangsbegeleiding inricht en voor godsdienst met ons wil samenwerken**. In juni contacteren we dan deze schoolbesturen en maken we samen met hen de planning van de aanvangsbegeleiding voor het volgend schooljaar.

Aanvangsbegeleiding is geen traject om alsnog gemandateerd te worden

Voor alle duidelijkheid wijzen we er nog even op dat deze trajecten niet bedoeld zijn voor de leerkrachten die niet voldoen aan de voorwaarden en dus geen mandaat hebben (bv. omdat ze niet gedoopt zijn of geen onderwijsbevoegdheid godsdienst in hun opleiding hebben verworven).

Deze leerkrachten moeten eerst een aanvullende vorming hebben gevolgd en/of – in de mate dat ze dit wensen - gedoopt worden vóór ze het mandaat kunnen aanvragen.

Als deze leerkracht kunnen aantonen dat ze ingeschreven zijn voor de vorming of concrete stappen hebben gezet in de doopvoorbereiding, kunnen we in afwachting een kerkelijke toestemming geven om godsdienst te geven. Deze kerkelijke toestemming is altijd tijdelijk en loopt af op het einde van het schooljaar of als de aanvullende vorming of het dooptraject voortijdig werden gestopt.

[Naar het begin van de Nieuwsbrief](#)

Begeleiding en inspectie voor alle leerkrachten

De aanvangsbegeleiding godsdienst voor startende leerkrachten is één van de vele vormen van begeleiding en inspectie godsdienst in het kleuter- en lager onderwijs.

We geven u een overzicht van enkele andere initiatieven voor alle leerkrachten

Begeleiding godsdienst

- **Verplicht aanbod 'Interlevensbeschouwelijke competenties' (ILC).**

De Erkende Instantie verwacht dat in alle katholieke scholen deze ILC worden geïmplementeerd. Daarom voorzien we dat alle lagere scholen tijdens één van de volgende vier schooljaren een pedagogische studiedag (3 werkuren) of twee

personeelsvergaderingen (2 x 1,5 werkuren) inrichten. Wij komen dan de kennismaking met de ILC aanbieden.

- **Vraaggestuurd begeleidingstraject n.a.v. werkpunten in het inspectieverslag**

De scholen waar we op inspectiebezoek zijn geweest (zie verder), kunnen op vraag begeleid worden bij het opnemen van de werkpunten en suggesties die in het verslag staan vermeld.

- **Vraaggestuurd begeleidingstraject over thema naar eigen keuze**

Ook kunnen de schoolteams begeleiding vragen bij een eigen gekozen thema waaraan ze procesmatig willen werken.

Nascholing godsdienst

Daarnaast zorgen we ook voor nascholing, die leerkrachten individueel kunnen volgen.

- Het aanbod voor de kleuterschool gaat volgend jaar over volgende thema's: Op weg naar Pasen in de kleuterschool, Bijbelse wonderverhalen in de kleuterklas, Bijbelverhalen muzisch beleven, Prentenboeken levensbeschouwelijk verdiepen, Bidden met kleuters, Het componentenschema in de praktijk, Hoe anders is anders? Diversiteit in de KS levensbeschouwelijk verdiepen

- Het aanbod voor de leerkrachten van de lagere school is dit jaar beperkt. Voor deze doelgroep focussen we ons vooral op de teamgerichte vorming over de ILC. Eén module wordt volgend jaar aangereikt: Kindertheologisch leren kijken

Inspectie godsdienst

Al enkele jaren brengen we de scholen van twee scholengemeenschappen per jaar een meerdaags inspectiebezoek. Dit project noemen we "ZEG/EEG", wat staat voor zelfevaluatie godsdienst en externe evaluatie godsdienst. Zowel het schoolteam zelf vooraf (ZEG) als wij tijdens het schoolbezoek (EEG) proberen een beeld te krijgen van de zorg die het team besteedt aan de kwaliteit van het vak godsdienst en van de ondersteuning van de godsdienstige ontwikkeling van de kinderen.

[Naar het begin van de Nieuwsbrief](#)

Mogen we u danken voor de aandacht die u aan deze Nieuwsbrief besteedt?

We blijven altijd bereid tot (verdere) samenwerking!

Met vriendelijke groeten,

Ludwig Getteman ludwig.getteman@telenet.be
Ludo Guelinckx l.guelinckx@gmail.com
Marc van Kerkhoven marc.vankerkhoven@skynet.be
Luk Waterschoot luk.waterschoot@telenet.be
Secretariaat info@dsko.be

Trajecten aanvangsbegeleiding godsdienst schooljaar 2015-2016
(Versie 12/05/2015)

1 Supervisie vanuit eigen zorgvragen i.v.m. godsdienst

Werkwijze: elke deelnemer verwoordt gedurende het traject één **zorgvraag i.v.m. godsdienst uit de klaspraktijk** die met de andere deelnemers in groep wordt besproken. Bedoeling is dat alle deelnemers leren zowel uit de reacties van de anderen op de eigen zorgvraag als uit het actief mee bespreken van de zorgvragen van anderen.

Trajecten van 4 sessies van telkens 2 uur (één inleidende sessie en drie supervisie-sessies). 2 sessies gaan door tijdens de schooluren en 2 op woensdagnamiddag. Per traject kunnen 6 leerkrachten deelnemen, in 2015-2016 worden 4 trajecten ingericht. Er kunnen dus 24 leerkrachten voor deze vorm van aanvangsbegeleiding inschrijven.

Traject 1 Kath. Ond. Mol vzw, Mol ^(*) telkens van 13.30 tot 15.30u.	Traject 2 Propoelsje, Terhagen ^(*) telkens van 14u. tot 16u.
<ul style="list-style-type: none"> • Vrijdag 16 oktober 2015 • Woensdag 28 oktober 2015 • Woensdag 18 november 2015 • Dinsdag 8 december 2015 	<ul style="list-style-type: none"> • Dinsdag 27 oktober 2015 • Dinsdag 10 november 2015 • Woensdag 18 november 2015 • Woensdag 25 november 2015

Traject 3 DSKO, Antwerpen ^(*) telkens van 14u. tot 16u.	Traject 4 Regio Turnhout ^(*) telkens van 13.30 tot 15.30u.
<ul style="list-style-type: none"> • Dinsdag 19 januari 2016 • Woensdag 3 februari 2016 • Vrijdag 26 februari 2016 • Woensdag 23 maart 2016 	<ul style="list-style-type: none"> • Woensdag 13 januari 2016 • Dinsdag 2 februari 2016 • Maandag 15 februari 2016 • Woensdag 16 maart 2016

2 Supervisie vanuit inhoudelijke thema's i.v.m. godsdienst door de begeleider aangebracht

Werkwijze: Tijdens de sessies van dit traject gaan de deelnemers in op een **inhoudelijk thema**. In de perioden tussen de sessies verwerken de deelnemers wat werd aangebracht.

Traject van 3 sessies van telkens 2 uur. 2 sessies gaan door tijdens de schooluren en 1 op woensdagnamiddag. Per traject kunnen 15 leerkrachten deelnemen, in 2015-2016 worden 2 trajecten ingericht. Er kunnen dus 30 leerkrachten voor deze vorm van aanvangsbegeleiding inschrijven.

Traject 5 Godsdienst in de kleuterschool Telkens van 14.00 tot 16.00u.	Traject 6 Het Raamplan Godsdienst in het buitengewoon basisonderwijs Hoeveke, Vorselaar ^(*) telkens van 14.00u. tot 16.00u.
<ul style="list-style-type: none"> • Woensdag 07 oktober 2015 KOM, Mol^(*) • Dinsdag 27 oktober 2015 Hoeveke, Vorselaar^(*) • Donderdag 12 november 2015 DSKO, Antwerpen^(*) 	<ul style="list-style-type: none"> • Donderdag 01 oktober 2015 • Woensdag 07 oktober 2015 • Dinsdag 20 oktober 2015

3. Supervisie mentoren

Werkwijze: *In groep wordt ingegaan op zorgvragen van **mentoren** bij het (ook) voor godsdienst begeleiden van startende leerkrachten.*

Traject van 3 sessies van telkens 2 uur. 2 sessies vallen binnen de schooltijd, 1 op woensdagnamiddag.

Voor dit traject kunnen in 2015-2016 maximaal 15 mentoren inschrijven.

<p style="text-align: center;">Traject 7 Hoeveke, Vorselaar (*) telkens van 14 tot 16 uur</p>
<ul style="list-style-type: none">• Dinsdag 13 oktober 2015• Woensdag 21 oktober 2015• Donderdag 29 oktober 2015

De inspecteurs-begeleiders RKG begeleiden deze trajecten op vraag van de schoolbesturen.

(*) De locaties waar de trajecten doorgaan:

- DSKO, Noorderlaan 108, 2030 **Antwerpen**
- Hoeveke, Lepelstraat 2, 2290 **Vorselaar**
- Kath. Ond. Mol vzw, Rijpad 43, 2400 **Mol**
- Propoelsje, Kard. Cardijnstraat 35, 2840 **Terhagen**

Wordt nog bepaald: 'Regio Turnhout'